

Jona, een vreemde vogel?! (3)

Jona 1:17-2:10, Matth.12:38-42 '....toen spuwde de vis Jona op het droge'. Jona 2:10b
Gez. 48:1, 9, 10 (Luther), Psalm 8:1,5,6, 119:13, 42:1,3, 31:15, Gez.44, 456:3.

Geloof jij dat nog?

Elf jaar woonden we er. We verhuisden er heen. Voor ons werk. Eerst waren we op de Veluwe. Daar zaten de kerken nog vol. Daar wás je als dominee nog iemand. Toen kwamen we in het Westen. Onder de rook van Rotterdam. De eerste stad aan de Waterweg. Maassluis. Een grote overgang. We kwamen in een huis, te klein voor ons gezin. Maar ze maakten er een loofhut op. Ging prima.

Ze hadden een prachtige kerk. Op een eiland. 1200 zitplaatsen. Geweldig Garrelsorgel. Feike Asma speelde er jaren, nu nog: Jaap Kroonenburg. Een bijzondere kerk. 20 jaar overgebouwd, van 1620-1639. Eén van de eerste protestantse kerkgebouwen in Nederland. Later kwamen er nóg twee van zulke. In Amsterdam en Groningen, niet zo groot, ook niet zo mooi.

Maassluis was in de 17e eeuw nog een vissersstad. In de eerste jaren werd op de grote toren van die kerk een vuur gestookt. Vuur-toren. Konden vissers vanaf zee toch 's nachts de Waterweg vinden en de haven. In de kerk zie je dat nu nog. Prachtige oude scheepjes. Het grote eiken plafond, gemaakt van de oude, houten scheepswanden. En dan de kansel. Hoe vaak heb ik daar op gestaan? Genoten van het orgel, de samenzang, de onvergetelijke zangdiensten en kerkdiensten. Maar één ding heb ik fout gedaan. Dat had ik anders moeten doen. Daar had ik meer mee moeten doen. Misschien kan ik het vanmorgen goed maken. Na afloop zegt u het maar. Die grote, hoge kansel had een deur. Die deur deed ik zelf altijd open. Aan die deur zat een grote koperen knop. Hoe vaak had ik die in mijn handen. Die koperen knop had een afbeelding..... *De tekst van vanmorgen*. De vis op het moment dat hij Jona uitspuwt. Daar heb ik niet genoeg bij stil gestaan, van genoten, mee gedaan. Misschien kan ik het nog goed maken, vanmorgen....

Mensen die geloven worden in de Bijbel genoemd: *'mensen van de weg'* (Hand.9:2). Op die weg van het geloof zijn gevaarlijke kruispunten. Daarop verongelukken mensen. Haken af van de kerk, van het geloof. Vier van die kruispunten passeerden we vorige week. De vijfde bewaarden we voor vandaag. Deze tekst. Dit wonder.... Dat kan natuurlijk niet. Een walvis heeft maar zo'n klein keelgat, daar kan echt geen mens doorheen. En dan kun je wel zeggen: ja maar letterlijk staat er niet 'walvis', maar grote vis. Kan ook een potvis geweest zijn of een cachelot of een haai. Die hebben een veel groter keelgat. Maar dan nog: drie dagen en nachten....? Uitgesloten.

Trouwens, al die andere wonderen in de Bijbel: die sprekende slang in het paradijs, die sprekende ezel van Bileam, al die vissen in het meer van Tiberias, die zomaar ineens wel de goede kant uit zwommen, dat ongetemde jonge ezeltje in de stille week....*kan niet waar zijn*.... Ergens op het platteland zat eens een boer in zijn Bijbel te lezen, toen z'n dokter binnen kwam. Gelooft u al die wonderverhalen nog vroeg de geleerde dokter? Neen, zei de boer. "Ik lees de Bijbel, zoals ik vis eet. Wat ik niet gelijk klein krijg, de graatjes, leg ik op de rand van mijn bord. Ik houd nog aardig wat vis over".

Maar **is** dit wonder wel een graatje, dat ons steekt, ons verstand, misschien ook ons hart? Zou het misschien toch....? Er gebeuren in deze wereld toch wel meer dingen, die ons verstand te boven gaan? Hebben wij dit wonder misschien iets te gauw op de rand van ons bord gelegd? Zoals, denk ik, heel veel wonderen in de Bijbel en.... uit ons eigen leven?

Neen, ik ga u vanmorgen niet vermoeien met allerlei feiten uit de geschiedenis. Dat er ook grote vissen zijn, met een groot keelgat. Dat er in 1758 in een M.Z haven een Engelse matroos over boord sloeg, door een haai werd verslonden en dat zijn makkers die haai ving, de matroos er levend uithaalden en hem die haai cadeau deden? En dat die man later langs de markten in Europa is getrokken met z'n wondervis, die je dan tegen betaling mocht zien en zoals dat vaker op die markten vroeger gebeurde.....zo'n man zong dan z'n wonderverhaal,

maar ja, zulke mensen konden niet altijd goed zingen. En dan schreven ze hun wonderverhaal op een lap en die lap rolden ze op de markt uit, dan kon je lezen waarover ze zongen. En dat noemden ze dan **een smartlap**. Zo heten dat soort liederen trouwens nog! Smartlappen. Neen, ik ga u niet vermoeien met een bericht uit het Handelsblad van 1927 over een grote vis, die werd gevangen en bij wie ze een matroos vonden, weliswaar bewusteloos, maar hij heeft het overleefd. Worden zó deze graatjes toch nog eetbaar? Neen, voor mij niet!

Daarom las ik die paar verzen uit Mt.12. Hiermee kom je veilig, zonder kleerscheuren over dit kruispunt. Leest u even met me mee? "*Meester, wij zouden wel een teken, lees: een wonder willen zien*" zeggen Schriftgeleerden en Farizeeën tegen Jezus. Nou, dat willen wij toch ook wel? Een teken, een wonder van God, waardoor alle twijfel weg is, alle ongeloof overboord, alle moeilijke vragen beantwoord? Waardoor je tegen iedereen kan zeggen: zie je wel, het kan toch, het is allemaal echt waar.... En toen zei Jezus: "*een verdorven en overspelig geslacht (dat alle gevoel voor normen en waarden verloren heeft!) verlangt een teken, maar dat krijgt geen ander teken dan dat van Jona. Zoals Jona drie dagen in de grote vis was, zo zal de Zoon des mensen in het hart van de aarde zijn.....*"

Hoort u dat? Leest u dat? Al die keren, dat ik de knop van die kansel in Maassluis vast had, had ik aan het grootste wonder moeten denken... aan Pasen!

Maar nu, toch nog een paar dingen over Jona. We noemden hem *een vreemde vogel*, vanwege z'n naam. *Duif, vogel*. We hebben er een vraagteken achter gezet en een uitroepteken. We lezen nu zijn gebed. Daar komen een paar vraagtekens bij en een paar uitroeptekens. Als je iets wilt zeggen over het gebed van iemand, dan moet je voorzichtig zijn. Dat is zo persoonlijk, dat moeten andere mensen niet in hun vuile handen nemen. Soms overkomt het een belangrijke politicus. Hij wordt geïnterviewd. Hij weet: nu moet ik m'n woorden op een goudschaaltje wegen, anders gaan die persmusketen met verkeerde dingen aan de haal. En dan is het programma afgelopen, het interview ten einde.... De politicus dént dat zijn microfoon uitstaat en zegt zomaar 'off the record' heel persoonlijke dingen, die helemaal niet bij de uitzending hoorden, die ook niemand had moeten horen... Moet je niet zó met een gebed omgaan? De microfoon naar Boven open, maar naar buiten dicht? Maar Jona heeft het later zelf opgeschreven. Dus het is uitgezonden. We mógen het lezen....

Het eerste dat me opvalt, bij het begin van hoofdstuk 2: *én....Jona....bad...* Dat hebben we hem in dat hele eerste hoofdstuk niet horen doen. Toen hij die moeilijke opdracht kreeg? Had hij toch kunnen bidden: o God, dat is te moeilijk voor mij, is er niet een ander...? Of toen hij naar dat schip zocht: o God, als er zo eentje ligt, die niet Uw maar mijn kant gaat, mag ik dat dan een beetje als leiding zien....? of toen hij eindelijk, even weg van de mensen, midden tussen de vracht van het schip in slaap raakte...? O God, waarom moet dat nu, dat het gaat stormen, ik ben al zo moe....? en toen die mensen met die vreemde voorstellen kwamen, o God, kan die storm niet voorbijgaan, dan is ook dat goddeloze loten niet meer nodig....neen, zelfs toen die vier matrozen met pijn in hun hart hem overboord gooiden...? geen biddende Jona...Sterker nog....*als* hij dan eindelijk gaat bidden.... *Bijna geen woord van zichzelf*. Allemaal losse regels uit Psalmen. Ps. 3, 42, 50, 116, 120.

Maar dat kennen wij toch ook? Als het gaat stormen in ons leven, een ziekenhuis opname, een slecht nieuws gesprek, iemand van wie je houdt, gaat je ontvallen.... Hoe vaak hadden wij dat, van die momenten, dat het je even teveel werd, dat je je een drenkeling voelde, hulpeloos zocht naar houvast...? En toen kwam er ineens een Psalm, een lied...Nederland Zingt... Sommige mensen noemen het smartlappen . *'als ge in nood gezeten, geen uitkomst ziet, wil dan nooit vergeten, God verlaat u niet'...* *'maar de Heer zal uitkomst geven, ik zal ik dit vertrouwen leven....* of van Sela... *Ik zal er zijn....* Geloof jij dat nog? Ach, soms heb ik als graatjes weggegooid, wat toch wel echt vis was.....

Weet u wat me ook opviel in dat gebed van Jona? Ik noem zomaar een paar dingen.

Vers 3: “ *U wierp mij in de diepte van de zee...* ” **U?** Ik dacht dat dat vier matrozen hadden gedaan. Is dit óók een teken van verandering bij Jona? Niet meer op mensen zien, en wat zij allemaal fout hebben gedaan. Dingen, waarvoor je soms wel naar de rijdende rechter zou willen.... Maar bij alle tegenslagen je afvragen: waarom laat God dit toe? Waarom moet mij dit overkomen? Heb ik misschien als ‘mens van de weg’ een afslag gemist? Gods TomTom uitgeschakeld, toen Zijn stem zei: **KEER OM, KEER OM...** Mooi is dat: Jona zoekt weer naar Gods Hand, naar Gods leiding in zijn leven. Mag ik nog een voorbeeld geven?

Vers 4. “ *...ik verlang naar Uw heilige tempel....* ” Ook bijzonder. Hij verlangt niet naar zijn eigen veilige bed, zijn eigen vertrouwde omgeving, zijn eigen pied a terre in Spanje (Tartessos, Tarsis) of in Benidorm of waar dan ook, maar.... Naar een hersteld contact met God. Stel je voor: je zit te wachten op een oproep van het ziekenhuis, of het zorgcentrum, of een tussentijds revalidatiecentrum.... En je bidt... niet om weer zo gauw mogelijk thuis te zijn, zonder krukken verder, niet met die akelige rollator, maar o God, contact met U, Uw hand, Uw stem, Uw woord, een lied....Mag ik nóg een regel uit dat gebed?

Vers 9. “ *Wat ik beloofd heb, zal ik nakomen...* ” Wat had hij dan beloofd en wanneer had hij dat beloofd? Toen hij profeet werd. Zijn Heiland te volgen in voorspoed en tegenspoed, in gezondheid en ziekte, in goede dagen en in moeilijke dagen, met mooie opdrachten of met moeilijke... Wanneer beloofden wij dat eigenlijk? Bij de doop, bij onze belijdenis, of toen we werden stilgezet als Jona, omdat er in ons leven een verkeerslicht op rood sprong? Hoe vaak beloofden wij iets aan God? En... Wat deden **wij** met die belofte? Trouwens.... Ninevé is nog ver weg..... dat wordt een lastige reis.... Ze zien me daar al aankomen .... Is dat niet wat lichtvaardig, zo’n belofte? Neen, want hij laat er nog iets op volgen: ” *Het heil is van de HEERE* ” U weet, in de Bijbel heeft God verschillende namen. Abba, Vader, Heiland, Trooster, Almachtige... Zoals wij bij onze kinderen, soms meer dan één naam. De echte naam, maar ook een koosnaam. Of bij je partner....de echte naam, maar ook die speciale naam, voor bijzondere momenten...

Zo heeft God in de Bijbel verschillende namen. Mooi, die laatste zin uit zijn gebed: *het heil is van de HEERE*. Allemaal hoofdletters. Jahwe, Jehova, God van het verbond, Die niet laat varen, wat Zijn Hand begon. **Wij** laten veel van Hem uit handen vallen, **wij** trekken onze handen van God en Zijn Woorden af.... **Wij** leggen nog weleens als graatjes op de rand van ons bord, wat achteraf kostbaar voedsel was... brood voor je hart....

Soms zeggen wij aarzelend: geloof jij dat nog? En dan lees je Mt.12. Daar wil je toch niet bij horen, bij dat geslacht, dat vraagt om een wonder, terwijl er al zoveel gebeurd zijn? Dat vraagt om een wonder, terwijl u en ik, dat we hier zijn, hier weer zijn, hier nóg zijn... is dat niet één wonder? Denk eens aan wie er niet meer zijn....! En wie zich soms aarzelend afvraagt, ja ja, maar hoelang nog, en als ik straks ook niet meer kan en ...we zijn toch allemaal mensen van de dag...lieve mensen, het grootste wonder is al gebeurd! Pasen. *Zoals Jona drie dagen in de vis, zo is de Zoon des mensen drie dagen in het hart van de aarde geweest*. En zie Hij leeft! Mensen van de weg. Dat zijn nooit meer mensen van een doodlopende weg....!

Lieve mensen, elf jaar is best lang. Ze hebben er een mooie, grote oude kerk. Op die hoge toren stookten ze vroeger ´s nachts een vuur. Vuur-toren. Dan kon je de kust en de veilige haven zien. Maar van binnen is die kerk nog mooier. Met name de kansel. En dan vooral die knop. Als ik er nóg eens kom, houd ik hem langer vast. Meer dan Jona is Hij. Jezus. Mijn Heiland. Aan Luther vandaag het laatste woord:

Die in de dood gebonden lag, om ons en onze zonden,

is opgestaan met groot gezag: Christus heeft overwonnen.

Laat ons dan vieren ´t hoge feest, dat Christus heeft gegeven,

verheugd van hart en blij van geest, - Hij immers is ons leven! Amen